

Sygn. akt VII U 1256/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Michalska

Protokolant: Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2017 r. w W.

sprawy I. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rekompensatę

na skutek odwołania I. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 27 czerwca 2017 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona I. C. w dniu 7 sierpnia 2017 r. złożyła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. odwołanie od decyzji z dnia 27 czerwca 2017 r., znak: (...), odmawiającej przyznania jej emerytury z rekompensatą. W uzasadnieniu odwołania I. C. zaznaczyła, że decyzją z dnia 4 lipca 2013 r. organ rentowy nie przyznał jej prawa do wcześniejszej emerytury, a jedynie naliczył jej wysokość emerytury, jednocześnie zawieszając wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia. Podniosła, iż wypłatę świadczenia rozpoczęto dopiero od 1 stycznia 2016 r. Odwołująca dodała, iż przyznane świadczenie nie jest wcześniejszą emeryturą, dlatego uzasadnienie decyzji odmownej nie znajduje uzasadnienia w stanie faktycznym sprawy (odwołanie, k. 2 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 sierpnia 2017 r. wniósł o oddalenie odwołania I. C. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Argumentując swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że odwołująca miała przyznaną wcześniejszą emeryturę na mocy decyzji z dnia 4 lipca 2013r. Zgodnie natomiast z treścią art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (odpowiedź na odwołanie, k. 3v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca I. C., ur. (...), dnia 12 czerwca 2013 r. złożyła wniosek o emeryturę. Do powyższego wniosku odwołująca dołączyła kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek o emeryturę wraz z załącznikami, k.1-19 a.r.).

Pismem z dnia 24 lipca 2013 r. odwołująca poinformowała, iż złożony przez nią wniosek dotyczył wcześniejszej emerytury. Pismo to było reakcją na informację organu rentowego, że jej wniosek z dnia 12 czerwca zostanie rozpatrzony po osiągnięciu przez nią wieku emerytalnego, co nastąpi w sierpniu 2013r. I. C. wskazała, iż posiada już uprawnienia do wcześniejszej emerytury i nie chce czekać na emeryturę po osiągnięciu wydłużonego wieku emerytalnego. Dodała, iż niniejszą informację przekazała wcześniej telefonicznie pracownikowi ZUS (pismo z dnia 24 lipca 2013 r., k.47 a.r.).

Po rozpatrzeniu wniosku odwołującej, decyzją z dnia 4 lipca 2013 r. znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. przyznał I. C. emeryturę od dnia 1 czerwca 2013 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jednocześnie organ rentowy zaznaczył, iż emerytura przyznana niniejszą decyzją zostaje zawieszona z powodu kontynuowania przez odwołującą zatrudnienia. Dodał, iż wznowienie świadczenia nastąpi po dostarczeniu świadectwa pracy (decyzja ZUS z dnia 4 lipca 2013 r., k. 41-43 a.r.).

Dnia 7 stycznia 2016 r. odwołująca złożyła wniosek o uruchomienie/wznowienie wypłaty świadczenia i przeliczenie podstawy wymiaru, przedkładając w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych świadectwo pracy potwierdzające rozwiązanie umowy o pracę z obecnym pracodawcą i druk RP7 . Z uwagi na powyższe organ rentowy dnia 12 stycznia 2016 r. wydała decyzję znak: (...), którą przeliczył emeryturę odwołującej od 1 stycznia 2016 r., tj. następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy. Organ rentowy ustalił termin płatności świadczenia na 10 dzień każdego miesiąca (decyzja ZUS z dnia 12 stycznia 2016 r., k. 57-60 a.r.).

Z uwagi na przedłożenie dodatkowej dokumentacji potwierdzającej zatrudnienie odwołującej organ rentowy decyzjami z dnia 23 lutego 2016 r., z dnia 26 lipca 2016 r. oraz z dnia 26 września 2016 r. ponownie przeliczył emeryturę odwołującej (decyzja ZUS z dnia 23 lutego 2016 r., k.67-70 a.r., decyzja ZUS z dnia 26 lipca 2016 r., k.77-83 a.r., decyzja ZUS z dnia 26 września 2016 r., 89-95 a.r.).

Dnia 25 maja 2017 r. odwołująca złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury. W niniejszym wniosku wskazała, iż wnosi o przeliczenie emerytury a także przyznanie rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Odwołująca do wniosku dołączyła świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych w Instytucie Technicznym Wojsk Lotniczych (wniosek wraz z załącznikiem, k.97-101 a.r.).

Decyzją z dnia 27 czerwca 2017 r., znak: (...), organ rentowy odmówił odwołującej przyznania emerytury z rekompensatą. Uzasadniając powyższe stanowisko organ rentowy wskazał, iż decyzją z dnia 4 lipca 2013 r. odwołującej przyznano odwołującej prawo do wcześniejszej emerytury, zatem brak jest podstaw prawnych do przyznania jej wnioskowanej rekompensaty (decyzja ZUS z dnia 27 czerwca 2017 r., k.103 a.r.).

Ubezpieczona odwołała się do tutejszego Sądu od decyzji z dnia 27 czerwca 2017 r., znak: (...), inicjując postępowanie w niniejszej sprawie.

Na rozprawie odwołująca podniosła, że wystąpiła o emeryturę w czerwcu 2013r., ale po wydaniu decyzji nie pobierała tego świadczenia.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy, w skład których wchodziły akta organu rentowego. Stan faktyczny sprawy był co do zasady bezsporny. Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie I. C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z dnia 8 maja 2017 roku, znak: (...), było niezasadne i podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie sporne pozostawało to, czy odwołująca spełniła warunki niezbędne do nabycia prawa do rekompensaty, o której mowa w art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 664).

Rozstrzygając niniejszą kwestię należy w pierwszej kolejności podkreślić, iż zgodnie z art. 2 ust. 5 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Celem rekompensaty jest więc łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jego realizacja polega na zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 marca 2016 r., III AUa 1889/15, LEX nr 2011106).

Reguły uzyskania zdefiniowanej wyżej rekompensaty zostały określone w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 15 lat. Natomiast w myśl ust. 2 cytowanego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Jak wynika z powyższych przepisów przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

1. utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę we wcześniejszym wieku emerytalnym w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008 roku – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku - podstawy prawnej przewidującej takie uprawnienie,
2. niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej na zasadach wynikających z przepisów o emeryturach pomostowych,
3. legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej,
4. nieuzyskanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie emerytalnej.

Zaznaczenia wymaga również, że powyższe przesłanki mają charakter kumulatywny, tj. aby móc ubiegać się o świadczenie w postaci rekompensaty przewidzianej w ustawie o emeryturach pomostowych konieczne jest jednoczesne zaistnienie przesłanek określonych w punktach 1-3, oraz nieistnienie przesłanki o charakterze negatywnym, określonej w pkt 4.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszego sporu, Sąd Okręgowy podkreśla, że z treści art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych jednoznacznie wynika, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1383, dalej: ustawa emerytalna). Okoliczność wskazana w tym przepisie stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, to znaczy, że zaistnienie wyrażonej w niej sytuacji uniemożliwia realizację przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Skoro więc wnioskodawczyni posiadała prawo do emerytury według zasad przewidzianych w ustawie emerytalnej, to prawa do rekompensaty nabyć nie może. Sąd zwrócił uwagę na istniejący w doktrynie i orzecznictwie pogląd (M. Zieleniecki, komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX 2014), zgodnie z którym stosowanie jedynie wykładni literalnej omawianego przepisu jest niewystarczające, gdyż prowadziło by do wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z funduszu ubezpieczeń społecznych. Do prawidłowej interpretacji tego przepisu konieczne jest zastosowanie wykładni systemowej, która prowadzi do przepisu art. 23

ustawy emerytalnej, zgodnie z którym rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego. Z kolei z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W tych okolicznościach warunek sformułowany w art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Jedynie więc nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (np. na podstawie art. 46 w zw. z art. 32 lub 39, czy też art.184 ustawy emerytalnej) stanowi przesłankę negatywną przyznania prawa do rekompensaty, natomiast nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do emerytury (wyrok Sadu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 maja 2017 r., III AUA 2047/16, LEX nr 2348605, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 grudnia 2015 r., III AUA 1070/15, LEX nr 1979477).

W tym miejscu zaakcentowania wymaga, iż odwołująca mocą decyzji ZUS z dnia 4 lipca 2013 r. uzyskała prawo do wcześniejszej emerytury z dniem 1 czerwca 2013 r., przy czym wypłata świadczenia została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez z nią zatrudnienia. Podkreślenia wymaga, że powyższe prawo do emerytury zostało przyznane odwołującej od dnia 1 czerwca 2013r. tj. przed osiągnięciem przez nią powszechnego wieku emerytalnego obowiązującego dla kobiet urodzonych po 31 grudnia 1948r. (art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) tj. zgodnie z jej wnioskiem, uzyskała to prawo tuż przed osiągnięciem przez nią 60 roku życia. Należy mieć na uwadze, iż na dzień 1 czerwca 2013r. tj. dzień od którego przyznano odwołującej prawo do emerytury nie spełniała ona warunku wymaganego wieku z art. 24 ustawy jw. (nie miała skończonego 60 roku życia), ale spełniała ona warunki określone w art. 46 ustawy emeryturach i rentach z FUS, w szczególności do dnia 31 grudnia 2008r. miała wymagany przez art. 29 ustawy jw. - osiągnięty wiek 55 lat i co najmniej 30 letni okres składkowy i nieskładkowy oraz przed złożeniem wniosku podlegała ubezpieczeniu społecznemu gdyż pozostawała cały czas w stosunku pracy. Powyższe wskazuje, co zresztą jednoznacznie wyraziła odwołująca w swoim wniosku i piśmie do ZUS z 22 lipca 2013r. (k. 47 akt rentowych), że przedmiotowa decyzja nie dotyczyła nabycia prawa do emerytury wg. zasad powszechnych, a stanowiła skorzystanie z uprawnienia do nabycia do niej prawa wcześniej. Sąd zważył, iż nie ma przy tym znaczenia okoliczność, iż za kilka tygodni odwołująca nabyłaby uprawnienie do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, skoro jednoznacznie wyraziła wolę skorzystania w możliwości nabycia uprawnień emerytalnych wcześniej, co znalazło wyraz w wydanej decyzji. Wobec powyższego należy stwierdzić, iż ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, co stanowi przesłankę negatywną do przyznania prawa do rekompensaty.

Sąd Okręgowy, miał na uwadze, że istnienie prawa do świadczenia emerytalnego, wiążącego się ze spełnieniem warunków jego nabycia, nie można utożsamiać z przyznaniem świadczenia. Wypłata świadczenia jest realizacją nabytego prawa do emerytury. To, iż wypłata została zwieszona nie wpływa na fakt, iż odwołująca nabyła prawo do wcześniejszej emerytury.

W świetle przytoczonych okoliczności, twierdzenia odwołującej w przedmiocie przysługującego jej uprawnienia do ww. rekompensaty Sąd uznał za bezzasadne.

Odwołująca twierdzi bowiem, że nie nabyła prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ organ rentowy rozpoczął wypłatę świadczenia dopiero od stycznia 2016 r.

Stanowisko to jest jednak błędne. Jak bowiem wcześniej wskazano, odwołująca nabyła prawo do wcześniejszej emerytury z dniem 1 czerwca 2013 r., czego konsekwencją jest wyczerpanie dyspozycji art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych wykluczającej przyznanie rekompensaty osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy emerytalnej.

Mając na względzie całokształt przytoczonych okoliczności, Sąd orzekł na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: (...)